

Noodzakelijke maatregelen voor de toepassing van de Derde Conventie van Genève

Pilootdepartement: Ministerie van Landsverdediging

Werkdocument 26

I. TOE TE PASSEN BEPALINGEN

A. Rechtsgrond

1. Internationaal recht

De materiële modaliteiten voor de internering van krijgsgevangenen maken het onderwerp uit van de artikelen 17 tot 125 van de Derde Conventie van Genève, die vaak heel nauwgezet een menselijke behandeling van de krijgsgevangenen (KG) tijdens hun gevangenschap waarborgen, te respecteren.

2. Nationaal recht

Wet van 3 september 1952 houdende aanneming van de Derde Conventie van Genève -

B. Analyse van de te nemen maatregelen

Talrijke praktische maatregelen kunnen in vreedstijd al overwogen worden om het respecteren van de voorgeschreven bepalingen in geval van een internationaal gewapend conflict te vergemakkelijken. Namelijk :

1. wat betreft de gevangenneming en de evacuatie van de krijgsgevangenen

a) Vaststelling van de te volgen werkwijzen in geval van gevangenneming en evacuatie van de krijgsgevangenen. De tactische (verschillende evacuatiekanalen) en materiële implicaties (personeel, voertuigen) van die opdracht bestuderen.

b) Aanduiding alsmede algemene en bijzondere opleiding van het betrokken militair personeel:

- (1) de opleiding van de leden van de Strijdkrachten in verband met de gedragscode die nageleefd moet worden bij de gevangenneming van krijgsgevangenen (behandeling van de gevangenen, in beslag genomen

voorwerpen en voorwerpen die men in het bezit van de krijgsgevangenen gelaten heeft, verwijdering uit de gevechtszone, voorwaarden opgelegd voor het gebruik van wapens (C III - artikelen 5, 12 tot 16, 18 en 19), gevangenen met een twijfelachtig statuut (C III - artikel 5; P I - artikel 44), onmogelijke evacuatie (P I - artikel 41);

- (2) aanduiding en opleiding van het militair personeel dat belast is met de ondervraging van de krijgsgevangenen (C III - artikel 17) ;
- (3) aanduiding en opleiding van het militair personeel dat zowel belast is met de evacuatie als de doorvoer van de krijgsgevangenen

2. wat betreft de internering van de krijgsgevangenen

- a) Het uitwerken van een algemene reglementering m.b.t. de organisatie en het functioneren van de krijgsgevangenkampen.
- b) De keuze van de interneringsplaats: dit wil zeggen de geografische plaatsbepaling, de signaalgeving en de kennisgevingmodaliteiten van de krijgsgevangenkampen (doorgangskampen of permanente kampen al naargelang de dwingende voorschriften van de Derde Conventie van Genève) (C III - artikel 21 tot 24).
- c) De interne inrichting van deze kampen en hun materiële infrastructuur om te voldoen aan de verschillende behoeften van de krijgs-gevangene, zoals die ook zijn opgenomen in dezelfde Conventie:
 - (1) behoeften inzake huisvesting (minimum oppervlakte, slaapmaterieel, dwingende voorschriften inzake verwarming en verlichting, brandpreventie, afzonderlijke slaapzalen voor bepaalde categorieën van krijgsgevangenen) (C III - artikel 25);
 - (2) de behoefte aan voeding (drinkbaar water, keukens, refters en officiersmess, voedselbevoorrading) (C III - artikel 26);
 - (3) de behoefte aan kleding (de verstrekking, vervanging en herstelling van boven- en onderkleding, van schoeisel en van werkkledij) (C III - artikel 27) ;
 - (4) de nood aan hygiëne (bad, stortbaden, sanitaire installaties, wasplaatsen en benodigdheden, enz.) (C III - artikel 29) ;
 - (5) de medische behoeften (ziekenzaal, isolatievertrekken voor besmette personen of geesteszieken, inzet van het medische personeel bij gebrek aan geneeskundig

Noodzakelijke maatregelen voor de toepassing van de IIIe Conventie van Genève

- personeel van mogendheid tot dewelke de krijgsgevangenen behoren) (C III - artikelen 30, 32 en 33) ;
- (6) godsdienstige behoeften (godsdienstig personeel, lokalen voor de eredienst, enz.) (C III - artikel 34) ;
 - (7) intellectuele en fysieke behoeften (de nodige lokalen, open ruimten en materieel voor activiteiten van intellectuele, opvoedende, ontspannende en sportieve aard van de krijgsgevangenen (C III - artikel 38) ;
 - (8) behoeften in verband met de arbeid van de krijgsgevangenen (aanduiding van de werkzaamheden en het eventueel beroep op de buitenwereld, particuliere of openbare, landbouwkundige of commerciële instellingen, enz.) (C III - artikelen 50 tot 53, 56 en 57). Werkkledij en -materieel en beveiligingsmiddelen bij het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden (C III - artikel 51);
 - (9) krijgstuchtelijke en strafrechtelijke vereisten: register van krijgstuchtelijke straffen (C III - artikel 96), tuchtlokalen voor officieren en voor andere mannelijke en vrouwelijke gevangenen (C III - artikel 97), het vrouwelijk personeel voor het toezicht op de vrouwelijke gevangenen die krijgstuchtelijk gestraft werden (C III - artikelen 97 en 108), het beroep op raadsmanen (C III - artikelen 99 en 105), opleiding en kwalificatie van de kampcommandanten (C III - artikel 39) ;
 - (10) specifieke eisen van de Derde Conventie: verspreiding en, indien nodig, vertaling van de tekst van de Conventie (C III - artikel 41, § 1); eventueel tolken voor de verzending en de mededelingen van mondelinge of schriftelijke orders aan de krijgsgevangenen ;
 - (11) administratieve en financiële behoeften van de krijgsgevangenen: administratieve middelen, lokalen en personeelsleden om:
 - de aan het Nationaal Informatiebureau en aan de Beschermende Mogendheden opgelegde verklaringen op te stellen en te verzenden;
 - het beheer van de geldbronnen van de krijgsgevangenen te verzekeren (persoonlijke rekeningen (C III - artikelen 59, 64 en 65), voorschotten en toeslagen op de soldij (C III - artikelen 60 en 61), de werkvergoeding (C III - artikel 62), de schadevergoeding voor een

arbeidsongeval (C III - artikel 68),
geldoverdrachten (C III - artikel 63) ;

- te zorgen voor de verzending, de ontvangst en de verspreiding van de correspondentie van de krijgsgevangenen (de briefkaarten met de inlichting over de gevangenneming (C III - artikel 70), brieven en briefkaarten (C III - artikel 71), zendingen tot hulpverlening (C III - artikelen 72 en 73) en eventueel om de controle en de censuur ervan te verzekeren (C III - artikel 76)) ;
- het opstellen en de verzending van wettelijke documenten te verzekeren (volmachten, testamenten (C III - artikel 77), aktes en verklaringen van overlijden (C III - artikel 120)). Al deze formaliteiten zouden vergemakkelijkt kunnen worden door de standaardisering van de formulieren (interneringskaart, brieven en briefkaarten voor correspondentie, verklaring van overlijden, repatriëringcertificaten, bericht van geldoverdracht - Bijlage IV en V van de Conventie).

(12) behoeften die in verband staan met het gebeurlijke overlijden van de krijgsgevangenen (plaats en materieel voor de begraving of de lijkverbranding (C III - artikel 120) ;

d) ~~Behoeften die in verband staan met de jonge leeftijd van de~~ krijgsgevangenen

~~(P I - artikel 77.d - Werkdocument nr 40):~~

Met toepassing van het Eerste Aanvullend Protocol bij de Conventies van Genève van 1949, door middel van de wet van 16 april 1986, heeft België zich ertoe verbonden om betere opsluitingvoorwaarden te voorzien voor krijgsgevangenen, jonger dan vijftien jaar (P I - artikel 77, § 3).

In algemene termen, dienen alle beschermingsbepalingen van de Derde Conventie van Genève op de betrokkenen toegepast te worden, wier leeftijd trouwens reeds een voorkeursbehandeling rechtvaardigt (CG III - artikel 16).

In het bijzonder moeten hen gedurende hun opsluiting alle zorgen en elke hulp toegediend worden, waaraan ze omwille van hun leeftijd en hun toestand behoefte hebben (P I - artikel 77, § 1).

Deze opsluiting dient plaats te vinden in lokalen, die gescheiden zijn van deze van de volwassenen - krijgsgevangenen (P I - artikel 77, §4).

Mis en forme

Mise en forme : Pucés et numéros

Mis en forme

~~d)e)~~ Aanduiding en bijzondere opleiding van het toezichhoudend personeel en van de kampcommandanten: deze laatsten zijn rechtstreeks verantwoordelijk voor de hiervoor aangehaalde maatregelen. (C III - artikel 39).

Mise en forme : Pucés et numéros

II. BETROKKEN DEPARTEMENTEN

In principe zouden alle departementen vertegenwoordigd in de Interdepartementale Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht, daarbij betrokken kunnen zijn. In welke mate zij betrokken zijn, dient gepreciseerd te worden al naargelang de werkzaamheden van de Commissie vorderen. De Departementen van Justitie en Buitenlandse Zaken hebben verklaard betrokken te zijn bij de uitvoering van de Derde Conventie.

III. BUDGETTAIRE WEERSLAG

De omvang van eventuele budgettaire implicaties kan nog niet duidelijk omschreven worden.

IV. STAND VAN ZAKEN

De Intermachten-Militaire Commissie voor het recht van de Gewapende Conflicten (~~IM~~CRGC) is begonnen met het opstellen van het Algemeen Reglement van het Recht der Gewapende Conflicten waarvan boekdeel III het probleem van de krijgsgevangenen in zijn geheel zal behandelen.
Er werd beslist een werkgroep op te richten die boekdeel III van dat Algemeen Reglement zal opstellen. Dat boekdeel zal het probleem van de krijgsgevangenen in zijn geheel behandelen.

V. VOORSTELLEN VAN BESLISSING

- A. Ter uitvoering van de IIIde Conventie moet een reglement opgesteld worden. Het moet de regels vastleggen, die toepasselijk zijn op de krijgsgevangenen vanaf hun vangenneming, tot aan hun vrijlating.
- B. Door de militaire autoriteiten de nodige plannen laten opstellen in het kader van hun bevoegdheid omtrent de behandeling van de krijgsgevangenen vanaf hun vangenneming tot hun internering.
- C. De aanduiding en de vorming van het personeel verantwoordelijk voor de behandeling van de krijgsgevangenen verzekeren.

VI. LAATSTE BIJWERKING

~~December 1995~~ Juni 2002.

VII. DATUM VAN GOEDKEURING DOOR DE ICHR

11 juni 2002

VIII. BIJLAGEN

/